

**LÄNSRÄTTEN I
NORRBOTTENS LÄN**

DOM
2009-10-06
Meddelad i
Luleå

Mål nr
1637-09 E
Rotel 4

SÖKANDE

Centrala Buss i Norrbotten Aktiebolag, 556419-2895
Uddmansgatan 6 B
941 32 Piteå

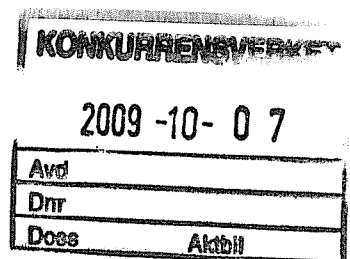
Ombud: Advokat Elisabeth Legnerfält
Advokatfirman Delphi
Box 1432
111 84 Stockholm

MOTPART

Bodens kommun
Kommunledningsförvaltningen
961 86 Boden

SAKEN

Offentlig upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
LOU

LÄNSRÄTTENS AVGÖRANDE

Länsrätten upphäver tilldelningsbeslutet från den 20 augusti 2009 och förordnar att Bodens kommuns upphandling beträffande skolskjuts med taxi, minibuss och HK-fordon, dnr KS 2009/140, såvitt avser uppdragen nr 3, 4, 7, 8 och 9, ska göras om.

Dok.Id 60336

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 849 971 26 Luleå	Skeppsbrogatan 41	0920-29 54 90 E-post: lansratteninorrboten@dom.se http://www.dom.se/lansratten_i_norrbottens_lan/	0920-29 54 98 E-post: lansratteninorrboten@dom.se	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-16:00

BAKGRUND

Bodens kommun har genomfört en upphandling avseende skolskjuts med taxi, minibuss och HK-fordon 2009 (KS 2009/140). Genom tilldelningsbeslut den 8 juni 2009 antog Bodens kommun anbud från Boden Taxi AB (Boden Taxi) gällande trafikuppdrag 1, 5, 6, 10, 13, 14 och 15 samt anbud från Centrala Buss i Norrbotten AB (CBAB) gällande trafikuppdrag 2, 3, 4, 7, 8, 9 och 11.

Sedan Boden Taxi ansökt om överprövning har denna länsrätt den 18 augusti 2009, mål 1203-09 E, bifallit bolagets ansökan och upphävt tilldelningsbeslutet samt förordnat att den angivna upphandlingen ska rättas på så sätt att anbudsutvärderingen av trafikuppdragen nr 3, 4, 7, 8 och 9 ska göras om utan beaktande av CBAB:s anbud. I domskälen anförde länsrätten i huvudsak att CBAB:s anbud inte innehöll någon fordonsförteckning och att dess uttalande om att bolaget avser att investera i de fordon som krävs inte heller uppfyller kravet på trovärdig beskrivning. Då detta varit skalkrav i upphandlingen ansåg länsrätten att kommunen brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap 9 § LOU genom att låta CBAB:s anbud gå vidare, trots att detta rätteligen borde ha förkastats. Då Boden Taxi lidit eller kunnat komma att lida skada förelåg skäl för ingripande enligt LOU, varvid det ansågs tillräckligt att rätta upphandlingen.

I nytt tilldelningsbeslut den 20 augusti 2009 har Bodens kommun förkastat CBAB:s anbud och beslutat anta anbudet från Boden Taxi gällande uppdragen nr 3, 4, 7, 8 och 9.

YRKANDEN M.M.

CBAB har ansökt om överprövning av det senare tilldelningsbeslutet från den 20 augusti 2009 och yrkat att upphandlingen ska göras om samt att

länsrätten interimistiskt beslutar att stoppa upphandlingen avseende trafikuppdragen 3, 4, 7, 8 och 9.

Länsrätten har den 28 augusti 2009 beslutat att upphandlingen – såvitt avser uppdragen 3, 4, 7, 8 och 9 - inte får avslutas innan länsrätten beslutat något annat.

Som grund för talan har CBAB anfört bland annat följande. Kommunen har ställt ett oproportionerligt ska-krav angående information om vilka fordon som ska användas för upphandlingen. Kravet innebär i praktiken att fordonen i fråga måste ägas av anbudsgivaren vid anbudets avgivande. Det är inte rimligt för andra anbudsgivare att investera i aktuella fordon innan man vet att man tilldelas kontraktet. Det är inte heller möjligt att flera månader i förväg ange exakt vilka fordon som kommer att köpas in. Däremot finns en stor mängd begagnade och nya fordon att tillgå på marknaden med mycket kort varsel. Kommunens syfte med kravet uppges vara att den som utses till vinnare har de fordon som krävs, men detta går att lösa på ett mindre ingripande sätt. Ska-kravet saknar således relevans och är inte en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå det eftersträvade syftet. I stället blir dess praktiska effekt en påtaglig snedvridning av förutsättningarna för konkurrens på lika villkor och kravet strider därför mot proportionalitetsprincipen. Ett alternativt och mer relevant krav vore att reglera fordonens ålder och övriga funktioner på avtalsrättslig väg, vilket skulle vara lika effektivt för att uppnå det eftersträvade syftet. Kravet gynnar vidare utan objektiva godtagbara skäl den nuvarande leverantören, Boden Taxi, och strider därmed också mot likabehandlingsprincipen. Den nu tillämpade tolkningen av ska-kravet är även i strid mot transparensprincipen, då tolkningen inte gått att förutse för CBAB. Dessutom är det förhållandet att ska-kravet ska utvärderas utifrån det subjektiva kriteriet " trovärdig" i sig i strid mot transparensprincipen. Tolkningen strider även mot likabehandlingsprincipen då kommunen valt att vara mer tillåtande i sin tolkning av vissa

andra ska-krav. - Vidare föreligger allvarliga brister i utvärderingen. Kommunen har på felaktiga grunder förkastat CBAB:s anbud, trots att det uppfyller ställda ska-krav. Utifrån avtalsinnehållet och övriga handlingar i upphandlingen har CBAB förbundit sig att fordonen ska uppställa vissa krav. CBAB har därför – i enlighet med vad som anges i förfrågningsunderlaget – lämnat en trovärdig beskrivning om införskaffandet av nödvändiga fordon, vilket kommunen också själv hävdade i det tidigare överprövningsmålet. - I strid med likabehandlingsprincipen har kommunen även utvärderat och antagit anbudet från Boden Taxi, trots att anbudet inte uppfyller samtliga ska-krav, dels avseende fordonens ålder, dels avseende bankgaranti. För det fall länsrätten anser att anbudsgivarna borde kommit in med en fordonsförteckning, vilket CBAB i och för sig bestrider, uppfyller Boden Taxis anbud inte ställda ska-krav avseende fordonens ålder då det framgår av PM1, som är kommunens komplettering av förfrågningsunderlaget, att taxifordon inte får vara äldre än fem år. Då Boden Taxis anbud beträffande fordonen TED 953 och UMA 820 avser fordon äldre än fem år redan innan anbudet gavs in borde anbudet ha förkastats. Om kommunen nu frånfallit detta krav mot Boden Taxi är även detta otillåtet och strider mot transparens- och likabehandlingsprincipen. Boden Taxi har inte heller – såsom CBAB, gett in något intyg om bankgaranti, utan i stället självt författat en skrivelse och däri hänvisat till muntligt löfte från banken. Det kan inte anses som ett trovärdigt sätt att visa på möjligheten till bankgaranti. Med tanke på den föränderliga ekonomiska situationen, kan det förhållandet att Boden Taxi tidigare haft tillgång till bankgaranti, inte heller tas till intäkt för att så är fallet nu. Att ta en anbudsgivares ord för gott beträffande bankgaranti men inte en annans beträffande fordon, strider mot likabehandlingsprincipen. Det är heller inte tillåtet att anta en anbudsgivare som inte uppfyllt samtliga ska-krav. Uttrycket ”trovärdig redovisning” leder vidare till subjektiva och godtyckliga bedömningar från den upphandlande myndighetens sida och kravet står därför i sig även i strid mot transparensprincipen. - Att såväl CBAB som Boden Taxi förkastats i olika till-

delningsbeslut är också ett bevis på att förfrågningsunderlaget brister i transparens och proportionalitet. CBAB har på grund av kommunens agerande lidit skada. Med tanke på det stora antalet brister i upphandlingen bör upphandlingen göras om.

Kommunen har bestritt ansökan och anfört bland annat följande. - Kravet på fordonsförteckning är inte oproportionerligt. I en skolskjutsupphandling kan fordonens egenskaper, bland annat gällande trafiksäkerhet och miljö, vara sådana egenskaper som kommunen vill poängsätta. Detta låter sig inte göras med mindre än att fordonen finns beskrivna i upphandlingen. Kravet på en fordonsförteckning är ägnad att säkerställa att leverantören vid utförande av uppdraget förfogar över tillräckligt med fordon som uppfyller kommunens krav och därmed har förmåga att leverera. En fordonsförteckning är ett lämpligt och effektivt sätt för att säkerställa just detta. Kravet på redovisning av fordon kan enligt kommunen inte anstå till avtalstecknande då kommunen vill säkerställa att den anbudsgivare som utses till vinnare också kommer att ha de fordon som krävs. Om kommunen väntar med angivna krav till avtalsstart finns risk att kommunen inte kan uppfylla sin lagstadgade skyldighet att sörja för skolskjuts. Det finns alltså inte någon mindre ingripande åtgärd att säkerställa att kommunen kan fullgöra sin lagstadgade skyldighet. Kravet är inte heller särskilt långtgående eftersom det inte ställs några absoluta krav på vilka uppgifter som ska ingå i förteckningen. Det finns heller inget krav på att anbudsgivaren måste äga eller förfoga över fordonen när han lämnar anbudet. I stället kan leverantören ha exempelvis en samarbetspartner som äger fordonen eller ha fått ett löfte om att förvärva fordonen för det fall han vinner upphandlingen. Han kan också på ett trovärdigt sätt beskriva att fordonen angivna i anbudet kan införskaffas och existera vid avtalstidens början". Den negativa effekten för leverantören är alltså inte oproportionerlig i förhållande till kommunens intresse av att veta att leverantören kommer att kunna fullgöra sitt uppdrag. - Kravet strider inte heller mot transparensprincipen. Det framgår tydligt

vilka uppgifter som ska vara med i förteckningen och vilka uppgifter som kan/bör vara med. - Kommunen bestrider att Boden Taxis anbud inte skulle uppfylla krav beträffande fordonens ålder. Förfrågningsunderlaget innehåller inget krav på att fordonsförteckningen inte får ta upp fordon som är äldre än fem år. Enligt PM nr 1 ska däremot huvudentreprenören "tillse att tillräckligt antal och väl lämpade fordon finns, för att tillgodose de skol- skjutsberättigades behov av resor inom överenskommet åtagande". Kravet på att fordonen inte får vara äldre än fem år gäller vid avtalsstart. 18 av de av Boden Taxi angivna fordonen uppfyller ålderskravet vilket är fullt tillräckligt för att klara uppdraget. Kommunen bestrider också att Boden Taxis anbud inte skulle uppfylla kravet på bankgaranti. Enligt förfrågningsunderlaget ska anbudet inte innehålla något bevis på att en bankgaranti finns redan när anbud avges. Anbudet ska däremot "redovisa, på ett trovärdigt sätt, möjligheten till bankgaranti". Boden Taxis anbud innehåller härvidlag en försäkran att man kommer att kunna ställa en sådan bankgaranti och att man fått ett löfte från Handelsbanken. Försäkran innehåller också uppgift om vem på banken som lämnat detta löfte. Det har alltså enkelt gått att kontrollera uppgiften för kommunen. Den redovisning Boden Taxi lämnat måste därför kunna godtas. - CBAB:s anbud har inte förkastats på felaktiga grunder utan kommunen följer länsrättens tidigare dom som anger att anbudet ska förkastas eftersom det saknas en fordonsförteckning.

FÖRFRÅGNINGSUNDERLAGET (redovisas endast delvis)

U 3.3 Anbuds form och innehåll

Anbud ska

- följa förfrågningsunderlaget
- redovisas i Formulär för anbud (bilaga 13.3 och 13.3 samt 13.3.3 för underentreprenörer exkl övriga bilagor)

U 5 ANBUDSPRÖVNING OCH UTVÄRDERINGSGRUNDER

Anbudsprövning kommer att ske i två steg en kvalificeringsfas och en utvärderingsfas.

U 5.1 Kvalificeringsfas

Granskning sker så att anbud godkännes enbart med avseende på att anbudsgivaren

2. inklusive underentreprenörer ska ha lämnat korrekt försäkran avseende företagsprovning enligt LOU och LUFSS (kap. 10. (bilaga 13.5).
3. ska ha lämnat erforderliga uppgifter i enlighet med aktuellt bifogat "Formulär för anbud 13.3, 13.3.1, 13.3.2 och 13.3.3"
5. Är anbudshandlingarna ej kompletta föreligger risk för att anbud förkastas.

U 5.2.1 Viktningsmodell

Anbudsgivarens svar kommer att poängsättas enligt nedanstående beskrivna objektiva viktmodell, där varje enskilt kriterium är viktat med en procentsats i förhållande till de övriga kriterierna.

Den totala kapaciteten bedöms utifrån pris, företagets kompetens/erfarenhet, organisation/kapacitet/tillgänglig backup, ekonomi, av skolskjutstranporter, fordonspark i form av val av och antal fordon, fordonsstatus, fordonsbackup samt tidigare verifierad kompetens och kvalitets- och miljösäkring.

U. 5.2.2 Bedömning

Organisation/kapacitet/tillgänglig backup

Tillgänglighet bedöms utifrån Huvudentreprenören lämnar erforderliga uppgifter enligt bilaga 13.3.

Ekonomi företagsbedömning

Görs genom kontroll av skatter, avgifter samt krav på banksäkerhet. För underentreprenörer i anbud ska avtal finnas mellan anbudsgivaren och underentreprenör. Ekonomisk kontroll avser både anbudslämnare och underentreprenörer. Anbudsgivare lämnar in dessa uppgifter enligt bilaga 13.3 och underentreprenör enligt bilaga 13.3.3.

Miljö/Kvalitetssäkring

Bedöms utifrån Huvudentreprenörens miljö-kvalitetssäkerhetssystem. Fordons lämplighet bedöms utifrån fordonstyp, ålder och särskild utrustning. Fordon måste ej ägas när anbud lämnas, men anbudslämnaren ska på ett trovärdigt sätt beskriva att fordon angivna i anbudet kan införskaffas och existera vid avtalstidens början.

Anbudspris	80 %
Kompetens/erfarenhet	6 %
Organisation/kapacitet/tillgänglig backup viktning	2 %
Ekonomi	6 %
Miljö/kvalitetssäkring	3 %
Fordon	3 %

E 2.2.1. Allmänna fordonskrav

Huvudentreprenören ska tillse att tillräckligt antal och väl lämpade fordon finns, för att tillgodose de skolskjutsberättigades behov av resor inom överenskommet åtagande. Samtliga fordon som användes i entreprenaden ska vara godkända av Svensk Bilprovning för de uppdrag som åtagandet avser och uppfylla kraven enligt fordonslag SFS 2002:574 samt ska även uppfylla övriga krav enligt gällande lag. Enligt trafikförordningen (1998:1276) 4 kap 10 § ska barn t o m det år under

vilket de fyller 6 år i stället för eller tillsammans med bilbälte använda särskild skyddsanordning, dvs. babyskydd, bilbarnstol eller bältesstol/kudde. Trafikutövarerna ska tillse att lagstadgad utrustning finns och används. Barn under 140 cm längd ska inte sitta fram där airbag finns. Skolskjutsbarn får inte transporteras i krock/deformationszon även om dessa framåt- eller bakåtvända sittplatser har besiktade bilbälten.

Fordons ålder (förändrat via PM nr 1)

Vid avtals start ska ålder på fordon räknas från första registrering.

- Bussar får vara högst 12 år gamla.
- Entreprenörs bussar bör ej överstiga genomsnittlig ålder på 7 år.
- Taxiregistrerat fordon får ej vara äldre än fem år, räknat från första registreringsdatum.

E 2.2.3 Fordonsförteckning

I anbudet ska en komplett förteckning ingå och specifikation över de fordon som ska trafikera trafikuppdraget permanent eller tillfälligt. Av förteckningen bör framgå registreringsnummer, årsmodell, fabrikat, fordonstyp, drivmedelstyp, motortyp, teknisk utrustning, antalet sittplatser, antal vanliga respektive eldrivna rullstolar (i HK-buss), normal stationering (uppställningsplats, ägare med personnummer, namn, adress etc. samt övriga relevanta uppgifter. Intyg bör också finnas på att fordon uppfyller ställda krav på motorer, drivmedel och avgasemissioner. Fordonsförteckning ska utan anmodan årligen lämnas till beställaren och förändringar i fordonsparken under avtalstiden ska utan dröjsmål meddelas beställaren. Fordon måste ej ägas när anbud lämnas, men anbudslämnaren ska på ett trovärdigt sätt beskriva att fordonen angivna i anbudet kan införskaffas och existera vid avtalstidens början

E 7.3 Bankgaranti – säkerhet till beställaren

Huvudentreprenören ska ställa säkerhet för att avtalets åliggande fullföljs. Säkerheten ska utgöras av bankgaranti, kreditförsäkring eller annan realsäkerhet. Ovanstående innebär att varken personborgen eller firmaborgen godtas. Kostnaden för säkerheten ska ingå i anbudssumman. Bankgarantin ska lämnas med 10 % av kontrakterat årsbelopp. I de fall åtaganden ej uppfylls och resenär eller beställare lidit skada ska saken utredas. Om försumlighet från transportören föreligger kan beställaren ställa skadeståndsanspråk med säkerhetens storlek per tillfälle. Säkerheten ska även täcka upp konkurssituationer. Huvudentreprenören ska i anbudet redovisa, på ett trovärdigt sätt, möjlighet till bankgaranti – säkerhet vid eventuellt avtal.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

I 1 kap. 9 § LOU anges principerna för offentlig upphandling. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid

upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 12 kap. 1 § LOU ska en upphandlande myndighet anta antingen det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller det anbud som innehåller det lägsta priset. Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd. En upphandlande myndighet ska i annonsen om upphandlingen eller i förfrågningsunderlaget ange vilken grund för tilldelning av kontraktet som kommer att tillämpas.

Enligt 12 kap. 2 § LOU ska den upphandlande myndigheten ange hur sådana kriterier som avses i 1 § andra stycket kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Enligt 16 kap. 1 § första stycket LOU får en leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt nämnda paragraf. Enligt tredje stycket får en ansökan inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett kontrakt. Den får dock prövas till dess att tio dagar gått från det att 1. den upphandlande myndigheten lämnat underrättelse enligt 9 kap. 9 § till anbudssökandena eller anbudsgivarna, eller 2. rätten, om den har fattat ett interimistiskt beslut, upphävt det beslutet.

Av 16 kap. 2 § LOU framgår att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Det är i mål enligt LOU inte länsrättens uppgift att göra en ny utvärdering. Prövningen enligt LOU utgör i stället en kontroll av om det på grundval av de klagomål som sökanden framfört i målet finns anledning att vidta åtgärder enligt LOU. Den prövning som länsrätten har att göra i förevarande mål skiljer sig således ifrån den prövning som gjordes i mål 1203-09E, trots att båda målen avser samma upphandling, eftersom såväl parterna som de grunder som parterna anfört skiljer sig åt i de båda målen.

CBAB har i det nu aktuella målet anfört ett flertal grunder för varför upphandlingen ska göras om. Dels har tillämpningen av kravet rörande fordonsförteckning angivits strida mot proportionalitetsprincipen, likabehandlingsprincipen och transparensprincipen. Vidare har anförts att CBAB:s anbud inte borde ha förkastats men att däremot Boden Taxis anbud skulle ha förkastats då Boden Taxi inte uppfyllt ska-kraven såvitt gäller fordonens ålder och kravet på bankgaranti.

Proportionalitetsprincipen förutsätter att kraven på upphandlingsförfarandet står i rimlig proportion till det mål som eftersträvas, med beaktande av bland annat upphandlingens art och värde. Den upphandlande enheten får därmed inte ställa större krav på leverantören eller leveransen än som behövs och är ändamålsenligt för den aktuella upphandlingen. Transparensprincipen förutsätter bland annat att den upphandlande myndigheten lämnar fullständig information om upphandlingar och även att förfrågningsun-

derlaget är fullständigt och tydligt. En leverantör ska således inte behöva gissa sig till vad som efterfrågas. Principen om likabehandling och icke-diskriminering förutsätter att anbudssökande och anbudsgivare behandlas lika i alla skeden av anbudsförfarandet. Principerna för upphandlingsförfarandet ska iakttas i alla faser av upphandlingsförfarandet. Det innebär exempelvis att en anbudsförfrågan inte får utarbetas så att när föremålet för upphandlingen fastställs, det försätter anbudsgivarna i en ojämlig ställning. Vid bedömningen av anbudsgivarna och anbudet förutsätts vidare att de uppställda kraven gäller samtliga anbudsgivare på samma sätt.

Av EG-domstolens praxis rörande proportionalitetsprincipen framgår att en bedömning ska göras i tre steg. För det första ska en bedömning göras om åtgärden är en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå det eftersträvade syftet. För det andra ska en bedömning göras om åtgärden är nödvändig för att uppnå det eftersträvade syftet, såtillvida att det inte finns något mindre ingripande alternativ. För det tredje ska bedömas om den negativa effekten som åtgärden får är oproportionerlig eller överdriven jämfört med det eftersträvade syftet.

I EG-rättslig praxis, jfr mål C-234/03 Contese m.fl., har det ansetts strida mot proportionalitetsprincipen att ställa krav på att det efterfrågade kriterierna skulle vara uppfyllda redan vid tiden för anbudet; jfr även Kammarrätten i Stockholm mål nr 8930-08.

Denna länsrätt konstaterade i sin tidigare dom, mål nr 1203-09E bland annat följande rörande kravet på fordonsförteckning. ”I förfrågningsunderlaget punkt E 2.2.3 ”Fordonsförteckning” anges att en ”komplett förteckning” och ”specifikation över de fordon som ska trafikera trafikuppdraget permanent eller tillfälligt” ska ingå i anbudet. Vidare anges att fordonen inte måste ägas när anbud lämnas men att anbudslämnare på ett trovärdigt sätt ska beskriva att ”fordonen angivna i anbudet” kan införskaffas och

existera vid avtalstidens början. I punkt U 5.2.1 anges att den totala kapaciteten bedöms utifrån bl.a. ”fordonspark i form av val av och antal fordon”, fordonsstatus och fordonsbackup. I punkt U 5.2.2 anges att fordons lämplighet bedöms utifrån fordonstyp, ålder och särskild utrustning. Fordon utgör även ett av bedömningskriterierna. Av ordalydelsen i förfrågningsunderlaget framgår således mycket tydligt att den efterfrågade förteckningen ska ha ett innehåll i form av konkreta fordon.”

Vad som förevarit i det nu aktuella målet föranleder inte länsrätten till någon förändrad bedömning härvidlag. Kommunen har heller inte överklagat länsrättens tidigare dom, varför även kommunen får förmodas dela den angivna tolkningen av ska-kravet, som således innebär ett krav på konkreta fordon i fordonsförteckningen. Detta krav kan enligt länsrättens mening inte anses ha varit otydligt och något brott mot transparensprincipen föreligger därför inte. Kravet kan däremot antas ha varit en starkt konkurrensbegränsande faktor då det i praktiken har inneburit att anbudsgivarna behövt ha tillgång till just de konkreta fordon som varit avsedda att användas för skolskjuttrafiken redan när de lämnat sina anbud. I annat fall har anbudsgivaren knappast haft en realistisk möjlighet att uppfylla ska-kravet eftersom de konkreta fordon som funnits till salu vid tiden för avgivande av anbuderna knappast kan förväntas finnas kvar till försäljning när uppdraget ska påbörjas många månader senare. Kravet har enligt länsrättens mening därför även gynnat den leverantör kommunen tidigare anlitat. Även om kravet säkerligen har tillgodosett kommunens syfte kan det inte anses ha varit nödvändigt för att förverkliga den målsättning som eftersträvades, nämligen att tillse att tillräckligt många fordon som uppfyllt kommunens krav funnits tillgängliga. Så kunde i stället skett genom att man i förfrågningsunderlaget efterfrågat en fordonsförteckning som inskränkt sig till angivande av antal fordon, fordonsstorlek, ålder etc. utan att konkreta fordon behövt preciseras. Därvid kan också noteras att det i första hand torde vara ett avtalsrättsligt spørsmål huruvida en leverantör uppfyller/inte upp-

fyller vad man utlovat i sitt anbud. Den negativa effekt som kravet inneburit har enligt länsrättens mening varit oproportionerlig i jämförelse med det eftersträvade syftet. Kravet strider därför mot framför allt proportionalitetsprincipen, men även mot principen om likabehandling och icke-diskriminering på det sätt som CBAB i det nu aktuella målet gjort gällande. Detta har medfört att CBAB lidit skada. Redan på grund härav anser länsrätten att upphandlingen - såvitt avser de i målet aktuella delarna, dvs. uppdragen nr 3, 4, 7, 8 och 9 - bör göras om och länsrätten finner därmed inte skäl att närmare gå in på vad CBAB anfört i övrigt i målet.

I enlighet med RÅ 2005 ref 17 innebär länsrättens avgörande att kommunen inte heller får fortsätta eller avsluta upphandlingen i berörda delar.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C)

Victoria Bäckström

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.